

DZIENNIK URZĘDOWY

DLA OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

WYDAWANY PRZEZ KURATORJUM O. S. K. W KRAKOWIE.

Kraków, dnia 25 stycznia 1923 r.

TREŚĆ.

	Str.
1. Taksy egz. szkół powszechnych	2
2. Notowanie rozwoju cielesnego młodzieży przez lekarzy szkolnych	2
3. Wyjaśnienia art. 45. ustawy emerytalnej	3
4. Podwyższenie zaopatrzeń emeryt. za list. i grudz. 1922	3
5. Dodatek uzdrowski	4
6. Wymiar kwartału pozgonnego	7
7. Podwyższenie uposażenia na styczeń 1923	7
8. Okres ulgowy	9
9. „Skarb Narodowy“	9
10. Egzamina dojrzałości w semin. naucz.	11
11. Przenoszenie się uczniów seminarjów nauczycielskich	11
12. Absentowanie się nauczycieli	13
13. Egzamina dojrzałości eksternów w gimnazjach	14
14. Ulgi kolejowe	15
15. Taksy egzaminacyjne w semin. naucz.	15
16. 40% dodatek za styczeń	16
17. Komisja Informacyjna Tow. Wz. Pom. U. U. J.	17
18. Poradnia naukowa dla nauczycieli szkół powszechnych	17
19. Pokrywanie potrzeb rzeczowych szkół powszechnych	18
20. Dni wolne dla młodzieży wyzn. ewangelickiego	19
21. Opłaty w szkołach średnich	19
22. Wynagradzanie za naukę na kursach dla analfabetów dorosłych	21
23. Wiadomości osobiste	21
24. Zmarli	22
25. Konkursy	23
26. Organizacja szkół	24
Ogłoszenia urzędowe:	
27. Stypendja dla ucz. Seminarjów naucz.	25
28. Egzamin kwalifikacyjny w Krakowie	27
29. Złożenie z urzędu naucz.	27
30. Stosunek funkcjonariuszy państw. do służby wojsk.	27
31. Kradzieże pieczęci urzędowych	28
32. Wykluczenie ucznia	28
33. Unieważnienie legitymacyj kolej.	28
34. Zwinięcie pow. Biura Odbudowy w Gorlicach	28
35. Dom wycieczkowy	29
36. Od Redakcji	32
37. Ogłoszenia.	

OKÓLNIKI I ROZPORZĄDZENIA.

Poz. 1.

Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — w sprawie taks za egzaminy w publicznych szkołach powszechnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustanawia następujące normy opłat za egzaminy w publicznych szkołach powszechnych :

1) Taksa za egzamin z zakresu materiału naukowego pełnej szkoły powszechnej dla eksternów, którzy wyszli z wieku szkolnego, wynosi od dnia wydania niniejszego rozporządzenia aż do dalszego zarządzenia w szkołach jedno- i dwuklasowych marek pol. 3.000 (trzy tysiące), w szkołach trzy- do siedmioklasowych — 5.000 (pięć tysięcy).

2) Taksa za egzamin prywatny z poszczególnych oddziałów publicznej szkoły powszechnej wynosi przy egzaminie z materiału nauki oddziału 1 i 2 1.500 (tysiąc pięćset), oddziału 3 i 7 — marek pol. 3.000 (trzy tysiące).

Warszawa, dnia 15 listopada 1922 r. (L. 24.966/I. 22).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego :

(—) *Dr Kumaniecki.*

2.

Okólnik Min. W. R. i O. P. do Kuratorów Okręgów Szkolnych — w sprawie notowania przez lekarzy szkolnych rozwoju cielesnego młodzieży szkolnej.

Ponieważ jednym z celów badań higieniczno-szkolnych jest jaknajwiększe zainteresowanie ucznia jego rozwojem cielesnym i niejako wciągnięcie go do współpracy nad tą sprawą przez wdrożenie w zdrowe przyzwyczajenia higieniczne, poza tem ponieważ w szkole i przez szkołę należy szerzyć wiadomości i zasady higieny wśród otoczenia ucznia, przeto polecam Kuratorjom przypomnienie dyrekcjom szkół średnich i seminarjów nauczycielskich, aby wymagały od lekarzy szkolnych ścisłego przestrzegania §§ 8, 9 i 10 instrukcji dla lekarzy szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 31 października 1918 r.), które między innymi mówią: „Uczeń przed badaniem lekarskim winien przynieść otrzymany ze szkoły i wypełniony kwestionariusz, dotyczący chorób przebytych i warunków domowych“... „Wyniki badań, a zwłaszcza dostrzeżone braki i wady, wymagające leczenia, lekarz notuje na specjalnych blankietach, które przesyła rodzicom, zaznaczając potrzebę leczenia“... „Przy badaniach ponownych lekarz notuje na karcie zdrowia wszelkie zmiany, zasłże w stanie zdrowia, w szczególności zaś, czy braki i wady, zauważone poprzednio, zostały usunięte“.

Uczeń, otrzymawszy notatkę, ile mu przybyło na wroście, jak się zmieniła jego waga, siła mięśniowa, czy i w jakim stopniu zwiększył mu się

obwód klatki piersiowej, widząc lub sam wykonywując odpowiednie wykresy, żywo zainteresuje zarówno siebie samego, jak i swą opiekę domową, linią swego rozwoju fizycznego, co znakomicie ułatwi lekarzowi i wychowawcom usuwanie jego braków i wad cielesnych.

Lekarze szkolni, spełniając powyższe polecenia, niewątpliwie przyczynią się do podniesienia stanu zdrowotnego młodzieży i do zwiększenia wydajności swej pracy w szkole.

Warszawa, dnia 20 października 1922 r. (L. 1.717/H.).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *Dr Kumaniecki.*

3.

Okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 30 października 1922. L. 28697/I. 22 r. — w sprawie artykułu 45 Ustawy emerytalnej z d. 28 lipca 1921.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, iż Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 12 października 1922 r. L. 5950/D. Pr./Em. wyjaśniło co następuje:

„W myśl art. 45 Ustawy emerytalnej z dnia 28 lipca 1921 r. i § 16 rozporządzenia wykonawczego do tej Ustawy obywatel polski, ubiegający się o emeryturę ze Skarbu Polskiego z tytułu nabytych praw emerytalnych na służbie państwowej zaborczej, winien złożyć przepisaną w powyższem rozporządzeniu deklarację i w tej wskazać, o ile dokonał rozrachunku z Kasą emerytalną zaborczą, kwotę podniesioną z tego źródła.

W tym ostatnim wypadku winien on złożyć dowód o wysokości podniesionych kwot podlegających zwrotowi do Skarbu Polskiego, a gdyby takiego dowodu nie posiadał, należy narazie poprzestać na oświadczeniu deklaracyjnem złożonem pod skutkami, przewidzianymi w art. 53 powołanej wyżej Ustawy.

Co się zaś tyczy zwrotu, poczynionych przez emerytów wkładów do poszczególnych kas emerytalnych, a dotąd nie podniesionych przez nich, to rozrachunek z tego tytułu będzie dokonany przez Komisje rozrachunkowe, przewidziane w układach i traktatach międzypaństwowych.

Warszawa, dnia 30 października 1922 r. (L. 23.697/I).

Za Ministra Skarbu podpisano: *Wyszatycki*, Dyrektor Depart.

Za Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

Dyrektor Departamentu: *W. Żłobicki*,

Min. Skarbu. Departament Prez.
L. 11.966/D. Pr./Em.

Warszawa, 14 listopada 1922 r.

4.

Do

wszystkich Izb Skarbowych i Województwa Śląskiego (Wydział Skarbowy) — w sprawie podwyższenia zaopatrzeń emerytalnych za miesiące listopad i grudzień 1922 r.

Rada Ministrów uchwaliła na posiedzeniu w dniu 13 listopada 1922 r. znieść dodatki w kwotach 14.000 Mk. i 7.000 Mk., przyznane poprzednią

uchwałą z 21 lipca 1922 r., o ile dotyczą cywilnych emerytów, wdów i sierót i wszystkich darów z łaski, a zarazem podwyższyć dotychczasowe cywilne emerytury, pensje wdowie i sieroce — tym, którzy z podwyżki zaopatrzeń emerytalnych, przyznanej uchwałą Rady Ministrów z 16 października 1922 r. nie korzystali w sposób następujący:

1) Emerytury do kwoty 30.000 Mk., pensje wdowie do kwoty 25.000 Mk., samoistne pensje sieroce do kwoty 20.000 Mk. Zastrzega się zarazem, że łączna pensja wdowia i sieroca nie może przewyższać kwoty 30.000 Mk.

2) Dary z łaski, o ile nie są przyznane według poszczególnych stopni służbowych i renty kolejowe do kwoty 20.000 Mk. z tem ograniczeniem, że suma zaopatrzenia wdowy i sierot nie może przekraczać kwoty 20.000 Mk.

3) Emerytowanym wojskowym zawodowym b. państw zaborczych, jakoteż wdowom i sierotom po nich, podwyższyć przyznane Uchwałą Rady Ministrów z 21 lipca 1922 r. dodatki w kwotach 14.000 Mk., względnie 7.000 Mk. o 100%. Podwyżkę tę należy zarachować na poczet przypadającego im ustawowego zaopatrzenia;

4) Od tych podwyżek wyłączone są osoby, pobierające zaliczki na zaopatrzenia emerytalne na rachunek obcych państw, wdowy i sieroty będące na służbie państwowej albo samorządowej, lub w instytucjach państwowych, a pobierające zaopatrzenia emerytalne z tytułu służby męża, względnie ojca lub matki, tudzież emerytów cywilnych, pozostających w służbie państwowej albo samorządowej lub w instytucjach państwowych.

5) Zarazem uchwaliła Rada Ministrów podwyższyć zaopatrzenia emerytalne na miesiąc grudzień 1922 r. osobom wymienionym w ustępach 1 i 3 jakoteż i tym cywilnym emerytom, wdowom i sierotom po nich, którzy skorzystali z podwyżki, przyznanej Uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 października b. r. o 30% od zaopatrzenia, przypadającego im na listopad 1922 r.

Dodatki za listopad 1922 r. należy wypłacić bezzwłocznie, a za grudzień 1922 r., w dniu 2 grudnia 1922 r.

W sprawie terminu zapadłości podwyżki i zarachowania wydatków odsyła się do tut. okólnika z dnia 18 października br. L. 10.711/Em.

Izba Skarbowa poda do wiadomości Ministerstwa Skarbu wysokość sum wypłaconych tytułem powyższych wydatków.

Za Ministra Skarbu: (—) *Dr Wyszatycki*, Dyrektor Depart.
(Min. WROP. 22/XI Nr 4.920/F. 22. K. O. S. Kr. 27/XI 22 L. 1.817/pr.)

Min. Skarbu. Departament Prezydjalny.
L. 2.627/D. P. Wyd. Adm.

Warszawa, 21 listopada 1922.

5.

Do

Kancelarji Cywilnej Naczelnika Państwa, Biura Sejmu, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw, Najwyższej Izby Kontroli,

**Głównego Urzędu Likwidacyjnego, Głównego Urzędu Ziemskiego
i Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu,
w sprawie dodatku uzdrowiskowego.**

Celem wprowadzenia w życie rozporządzeń Rady Ministrów w przedmiocie dodatku uzdrowiskowego, a w szczególności § 4. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 czerwca 1922 r. Dz. Ust. Nr 49. poz. 432. Ministerstwo Skarbu zarządza w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów i Ministerstwem Zdrowia Publicznego, co następuje:

I. Uzdrowiskami w rozumieniu § 1. wyżej powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 czerwca 1922 r. (Dz. Ust. Nr 49. poz. 432) są następujące miejscowości:

a) Uzdrowiska z frekwencją ponad 3.000 kuracjuszków: Inowrocław (woj. Poznańskie), Iwonicz (woj. Lwowskie), Nałęczów (woj. Lubelskie), Żegiestów (woj. Krakowskie).

b) Uzdrowiska z frekwencją ponad 5.000 kuracjuszków: Busk (woj. Kieleckie), Rabka (woj. Krakowskie), Szczawnica (woj. Krakowskie), Truskawiec (woj. Lwowskie).

c) Uzdrowiska z frekwencją ponad 10.000 kuracjuszków: Ciechocinek (woj. Warszawskie), Krynica (woj. Krakowskie), Otwock (woj. Warszawskie), Zakopane (woj. Krakowskie).

Prawo poboru dodatku uzdrowiskowego, którego wysokość określono w § 1. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1922 r. (Dz. Ust. Nr 78, poz. 704) na 25%, 45% wzgl. 50% dodatku drożyznianego (zależnie od frekwencji uzdrowiska) przysługuje wszystkim funkcjonariuszom państwowym pobierającym uposażenie na mocy ustaw z d. 13 lipca 1920 r. (Dz. Ustaw Nr 65, poz. 429—436) oraz tym pracownikom kontraktowym, których wynagrodzenie umowne nie przekracza uposażenia funkcjonariuszów państwowych spełniających analogiczne czynności, o ile wymienieni funkcjonariusze mają siedzibę urzędową w czasie trwania sezonu w jednym z wymienionych uzdrowisk. Czas trwania sezonu kąpielowego określa się dla wszystkich uzdrowisk z wyjątkiem Zakopanego i Krynicy terminem od 15 maja do 30 września, w Krynicy od 15 maja do 15 października, zaś w Zakopanem cały rok.

Dodatek uzdrowiskowy należy się tylko za czas służby odbytej faktycznie w odnośnych miejscowościach i płatny jest z dołu w ostatnim dniu każdego miesiąca względnie w ostatnim dniu sezonu.

Ministerstwo Skarbu uprasza o natychmiastowe zarządzenie wypłaty dodatku uzdrowiskowego za czas ubiegły, poczynszy od dnia 1 czerwca br., przyczem zaznacza, że dodatek ten należy księgować na ciężar wydatków osobowych w odpowiedniej pozycji „dodatki drożyzniane“ preliminarza budżetowego.

Ministerstwo Skarbu nadmienia w końcu, że przy wypłacie dodatku

uzdrowiskowego za czas od 1 czerwca b. r. do 1 listopada b. r. nie należy uwzględniać dodatków procentowych miesięcznego i wyrównawczego, których wysokość wynosiła w październiku b. r. 250% ustawowego uposażenia miesięcznego, że natomiast z uwagi na uchwaloną od dnia 1 listopada b. r. podwyżkę uposażenia o pewien procent pełnych poborów służbowych przypadających do wypłaty za miesiąc październik b. r. należy począwszy od wypłaty dodatku za listopad b. r. uwzględniać stale przy wymiarze dodatku uzdrowiskowego wszystkie dodatki procentowe t. zw. miesięczne i wyrównawcze przyznane w miesiącu październiku b. r., a w ten sposób obliczony dodatek uzdrowiskowy należy podwyższać w tym stosunku w jakim od listopada b. r. wzrastać będzie uposażenie październikowe.

II. Funkcjonariusze państwowi oraz pracownicy kontraktowi otrzymują, począwszy od dnia 1 czerwca b. r. w razie delegowania ich do miejscowości zaliczonych zgodnie z pierwszym ustępem niniejszego okólnika do uzdrowisk w czasie sezonu dodatek w wysokości 25%, 40% wzgl. 50% uzupełnienia djet normalnych zależnie od frekwencji odnośnego uzdrowiska. Od prawa pobierania tego podatku wyłączeni są funkcjonariusze państwowi pobierający już dodatek uzdrowiskowy (§ 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1922 r. w przedmiocie zmiany rozporządzenia z dnia 7 czerwca o dodatku uzdrowiskowym Dz. Ust. Nr 78 poz. 704).

Za Ministra Skarbu:

Dr. Wyszatycki Dyrektor Departamentu

Ministerstwo Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.
Wydział Finansowy Nr. 5366/F. 22

Warszawa, 14 grudnia 1922 r.

Do

wszystkich Departamentów i Samodzielnych Oddziałów Finansowych i Kuratorów Szkolnych Okręgu Warszawskiego, Lwowskiego i Krakowskiego.

Podając powyższy okólnik do wiadomości, Wydział Finansowy prosi wyszczególnione wyżej Kuratorja Szkolne o polecenie dokonania wypłat dodatku uzdrowiskowego, osobom wymienionym w punkcie 3 niniejszego zarządzenia.

Wypłatę dodatku uzdrowiskowego, lecz tylko za czas służby odbytej faktycznie w odnośnych miejscowościach, ze względu na kończący się okres budżetowy, należy zarządzić natychmiast.

W celu wyjednania nieprzewidzianych na rok 1923 kredytów, zechcą Kuratorja, po ustaleniu niezbędnych na ten cel kwot, złożyć do Ministerstwa dodatkowo szczegółowe wnioski.

Naczelnik Wydziału Finansowego: *Walter*

(K. O. S. Kr. 20/XII. 1922 L. 1952/pr.)

6.

Ministerstwo Wyz. Rel. i Ośw. Publ.
Wydział Finansowy Nr 2863/F. 22.

Warszawa, 11 grudnia 1922 r.

Do

**Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie w sprawie
wymiaru kwartału pozgonnego.**

Na pismo Kuratorjum z dn. 17/VII. 22 r. L. 1352/pr. Wydział Finansowy na mocy zawiadomienia Ministerstwa Skarbu pismem z dnia 25/XI. 22 r. L. 10320/D. P. Em. komunikuje, że przyznawane dla funkcjonariuszy państwowych uchwałami Rady Ministrów procentowe dodatki drożyzniane mogą być, w myśl pisma Ministerstwa Skarbu z dn. 6/IX. 22 r. L. 7202/D. P. Em. podanego do wiadomości dn. 23/IX. 22 r. Nr 3569/F. 22, wliczane do wymiaru pośmiertnego, jak również przy wymiarze pośmiertnego należy uwzględniać dodatek funkcyjny, względnie wizytatorski; natomiast równoważniki pieniężne za grunt i opał, jako wypłacane w zamian za świadczenia w naturze, nie mogą być brane pod uwagę przy wymiarze kwartału pozgonnego.

Naczelnik Wydziału Finansowego: *W. Walter*

(K. O. S. Kr. 19/XII. 1922 L. 1938/pr.)

7.

Ministerstwo Skarbu. Depart. Prezyd. Warszawa, dnia 20 grudnia 1922 r.
L. 3376/D. P. Wydz. Adm.

W sprawie uposażenia funkcjonariuszów państwowych.

Rada Ministrów na posiedzeniu dnia 19 grudnia 1922 r. powzięła następującą uchwałę:

I. Począwszy od 1 stycznia 1923 r. podwyższa się cywilnym funkcjonariuszom państwowym uposażenie przyznane na październik 1922 r. o 100% uposażenia przyznanego w październiku 1922 r.

Począwszy od tego samego terminu podwyższa się samotnym generałom i oficerom sztabowym (równorzędnym) uposażenie przyznane na październik 1922 r. o 105% uposażenia przyznanego w październiku 1922 r., zaś samotnym oficerom młodszym (równorzędnym), chorążym (równorzędnym) i szeregowym zawodowym o 90% uposażenia październikowego.

Osoby wojskowe utrzymujące rodziny otrzymają:

Marszałek i generałowie 105% uposażenia październikowego samotnych, oficerowie sztabowi 115% uposażenia październikowego samotnych, oficerowie młodsi i chorążowie 105% uposażenia październikowego samotnych, zaś szeregowi zawodowi 90% uposażenia październikowego samotnych.

II. Począwszy od 1 stycznia 1923 r. podwyższa się szeregowym pełniącym obowiązki służbę wojskową żołd i wszelkie przez nich otrzymywane należności o 100%.

III. Dodatek wyrównawczy dla Marszałka ustanawia się na październik b. r. w wysokości 350.000 marek.

Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie bezzwłocznych zarządzeń, by poczynwszy od 1 stycznia 1923 pobory służbowe funkcjonarjuszów państwowych wypłacane były w powyżej określonej wysokości z tem, że wypłata uposażenia za styczeń 1923 r. winna nastąpić w dniu 30 grudnia 1922.

Cały wydatek na uposażenie funkcjonarjuszów państwowych, należne poczynwszy od stycznia 1923, zarachować należy na poczet przewidywanego budżetowego, obejmującego okres od 1 stycznia 1923 do 31 marca 1923, zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 15 grudnia 1922 L. G. U. K. 6870 na § 1 poz. 1 a) i b) oraz poz. 2 a) i b) przy ścisłym zastosowaniu okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 24 lipca 1922 Nr. 2338/D. B./1 dotyczącego ułożenia preliminarza budżetowego na rok 1923 z tem, że wydatek spowodowany podwyższeniem uposażenia od 1 stycznia 1923 w myśl niniejszego zarządzenia zarachować należy w całości na § 1 poz. 1 b) i poz. 2 b) w budżecie właściwego resortu.

Co do potrącenia podatku dochodowego od uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, należnego poczynwszy od 1 stycznia 1923 r. należy stosować postanowienia tut. okólnika z dnia 9 grudnia 1922 r. L. DP. 886)V.

Za Ministra Skarbu :

Dr. Wyszatycki, Dyrektor Departamentu.

Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. Wydz. Finans.
Nr. 5610. F/22.

Dnia 22 grudnia 1922.

Do wszystkich Władz i Urzędów podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.

Do wiadomości i wykonania.

Jednocześnie zaznacza się, iż skutkiem późnego otrzymania okólnika niniejszego od Ministerstwa Skarbu, nie wszystkie organizacje będą w możności dotrzymania terminu wypłaty w dniu 30 grudnia 1922 r. i tam, gdzie to się zdarzy, należy, uwzględniając już przygotowane listy płac na miesiąc styczeń 1923 z dodatkiem 30% poborów październikowych, sporządzić oddzielne listy płatnicze na dodatek w wysokości 70% poborów październikowych, do wypłaty w pierwszych dniach miesiąca stycznia 1923 r.

Dla ścisłości zauważa się, iż okólniki powołane w dwóch ostatnich ustępach okólnika niniejszego, zostały wysłane przez Wydział Finansowy dn. 1/8 1922 r. za Nr. 2848 F/22, dn. 15/12 1922 r. za Nr. 5480 F/22 i z dn. 21/12 1922 r. za Nr. 5584 F/22.

Naczelnik Wydz. Finans. : *Walter*.

8.

L. 2015/pr.

Kraków, dnia 30 grudnia 1922.

Do

Dyrekcji Państwowych Szkół średnich, Seminarjów nauczycielskich, Rad Szkolnych Powiatowych i Kas Skarbowych Okręgu Szkolnego Krakowskiego w sprawie okresu ulgowego.

Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem z dn. 14/12 1922 L. GUK 6889/W. A. R. ustaliło okres ulgowy, w czasie którego mogą być dokonywane wydatki, dotyczące okresu ubiegłego z kredytów roku budżetowego 1922 na przeciąg 2 miesięcy tj. do 28 lutego 1923 włącznie.

Wszelkie asygnacje muszą być doręczone Kasom skarbowym nie później jak 26 lutego 1923, Kasy zaś Skarbowe realizują asygnacje do 28 lutego 1923 włącznie.

Kurator: *Owiński* wr.

9.

Do L. 2017/pr.

Kraków, 30 grudnia 1922 r.

Do

Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, Seminarjów nauczycielskich i Rad szkolnych powiatowych Okręgu Szkolnego Krakowskiego w sprawie „Skarbu Narodowego“.

Kuratorjum podaje poniżej do wiadomości i zastosowania się rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z 1/XII 1922 L. 1275/22 S. N. w sprawie likwidacji Głównego Komitetu Popierania Skarbu Narodowego i jego agend na prowincji:

„Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia r. b. likwiduje się Komitet Główny Popierania Skarbu Narodowego i jako agendy tegoż na prowincji, Komitety Wojewódzkie przy Izbach Skarbowych i Komitety Powiatowe przy Urzędach Skarbowych w powiatach, będące organizacją do zbiórki ofiar na Skarb Narodowy.

Zgodnie z tymże rozporządzeniem p. Ministra Skarbu, przeprowadzenie likwidacji zostało powierzone Komisji Skarbu Narodowego.

Na zasadzie powyższego podaje się do wiadomości następujące zasady likwidacji:

1) Termin likwidacji tak Komitetu Głównego jak i Komitetów na prowincji oznacza się na dzień 31 grudnia 1922 r. Po upływie tego terminu żadna instytucja i poszczególne osoby nie mają prawa zbiórki w imieniu Komitetu Popierania Skarbu Narodowego, a wydane legitymacje tym instytucjom i osobom do prowadzenia zbiórki są nieważne.

2) Wszystkie instytucje i osoby, które otrzymały kiedykolwiek na prowadzenie zbiórki na Skarb Narodowy legitymacje, kwitarjusz, zeszyty zbiorcze, znaczki i obrączki pamiątkowe, winny niezwłocznie nie wyczekując terminu 31 grudnia b. r. zwrócić legitymacje, formularze, znaczki i obrączki tej instytucji, od której takowe otrzymały, z dołączeniem sprawozdania, co zę-

stało zebrane na Skarb Narodowy i dokładnego odpisu pokwitowania instytucji, której zebrane ofiary zostały złożone.

3) Te instytucje, urzędy i osoby, które nie zdeponowały zebranych ofiar, winny w terminie do 31 grudnia b. r. złożyć je, bez opakowania, w najbliższym oddziale Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, z poleceniem przesłania Wydziałowi Skarbu Narodowego P. K. K. P. w Warszawie. Przy złożeniu ofiar w oddziale P. K. K. P. należy przedstawić szczegółowy wykaz w dwóch egzemplarzach, z których jeden wydaje się składającemu wraz z pokwitowaniem odbioru w celu przesłania tej instytucji, od której upoważniony otrzymał legitymację, formularze i t. p. do prowadzenia zbiórki na Skarb Narodowy, druki zaś dołącza się do złożonych ofiar.

4) Wszystkie bez wyjątku Urzędy Państwowe, oraz instytucje społeczne i prywatne, posiadające w swych depozytach ofiary zebrane na Skarb Narodowy, winny złożyć tego rodzaju depozyty i odnośne akta w najbliższym oddziale P. K. K. P. z poleceniem przesłania Wydziałowi Skarbu Narodowego P. K. K. P. w Warszawie, — żądając jednocześnie sporządzenia odpisu pokwitowania odnośnego oddziału P. K. K. P. ze szczegółowego przyjęcia zdeponowanych ofiar w celu przesłania odpisu bezpośrednio Komisji Skarbu Narodowego przy Ministerstwie Skarbu.

5) Urzędy, instytucje i osoby, które samorzutnie prowadziły zbiórkę ofiar na Skarb Narodowy, winny w terminie do dnia 31 grudnia b. r. przelać bezpośrednio do Komisji Skarbu Narodowego wykazy zebranych ofiar oraz dokładne odpisy pokwitowań tych urzędów, które przyjęły zebrane dary; jeżeli zaś przechowują zebrane dary na swoją odpowiedzialność, to należy je złożyć w najbliższym oddziale P. K. K. P. z poleceniem, jak powiedziano w p. 3, przesłania Wydziałowi Skarbu Narodowego P. K. K. P. w Warszawie; odpis pokwitowania oddziału P. K. K. P. z przyjęcia darów należy przelać Komisji Skarbu Narodowego.

6) Od dnia 1 stycznia 1923 r. i niezależnie od projektowanego wprowadzenia specjalnej organizacji do zbiórki darów na Skarb Narodowy, jedynie oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej będą przyjmowały dary w kruszczach szlachtetnych, papierach wartościowych i gotówce za pokwitowaniami zaopatrzonemi pieczęcią Komisji Skarbu Narodowego.

Jednocześnie Komisja Skarbu Narodowego podaje do wiadomości, że *Podkomitet Fachowy Popierania Skarbu Narodowego przy Głównym Urzędzie Probierczym w Warszawie* pozostaje organem Komisji Skarbu Narodowego pod nazwą „*Komitet Zbiórki na Skarb Narodowy przy Głównym Urzędzie Probierczym w Warszawie*“. Do zakresu działania wymienionego Komitetu należy zbiórka darów w kruszczach szlachtetnych i gotówce oraz kontynuowanie sprzedaży znaczków papierowych na Skarb Narodowy.

Komisja Skarbu Narodowego urzęduje przy Ministerstwie Skarbu, Warszawa, Rymarska 5.

Za Kuratora: *Dr. Pollak* w. r.

Ministerstwo W. R. i O. P.
Nr. 24.513/I. ex 1922.

10.

Warszawa, dnia 2 stycznia 1923.

Do

Kuratorjów Okręgów Szkolnych Lwowskiego i Krakowskiego w sprawie seminarjalnych egzaminów dojrzałości dla eksternów w okręgach szkolnych Lwowskim i Krakowskim.

Na mocy art. 28 „Dekretu o kształceniu nauczycieli szkół powszechnych“ (Dz. P. P. P. Nr. 14 z dn. 8 lutego 1919 r. poz. 185) zarządzam następujące przepisy przy dopuszczaniu eksternistów i eksternistek do egzaminów dojrzałości w seminarjach nauczycielskich na terenie okręgów szkolnych Krakowskiego i Lwowskiego.

Jako eksterni i eksternistki mogą przystępować do seminarjalnych egzaminów dojrzałości osoby, które ukończyły lub ukończą w danym roku kalendarzowym co najmniej lat 19 i

- a) przedstawią świadectwo, że nie później, niż na dwa lata przed terminem egzaminu ukończyły co najmniej 6 klas szkoły średniej, albo
- b) świadectwo, że nie później niż na dwa lata przed terminem egzaminu ukończyły co najmniej 3 kursy seminarjum nauczycielskiego, albo
- c) świadectwo, że nie później niż na dwa lata przed terminem egzaminu ukończyły 5- lub 6-klasową szkołę wydziałową żeńską, albo
- d) wykażą się świadectwem dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej lub liceum żeńskiego, albo
- e) wykażą się świadectwem odbycia przynajmniej dwuletniej praktyki na stanowisku nauczycielskim w publicznych szkołach powszechnych lub posiadających prawo publiczności, a jeżeli praktyka ta była odbywana na terenie byłego zaboru rosyjskiego, to również świadectwem złożenia z wynikiem pomyślnym egzaminu dla nauczycieli czynnych a niewykwalifikowanych.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje do czasu wydania ogólnego rozporządzenia w tej samej sprawie dla całego państwa.

Kierownik Ministerstwa: *J. M. Pomorski.*

11.

L. 21468/I. ex 1922.

Kraków, dnia 3 stycznia 1923.

Do

Dyrekcji wszystkich Seminarjów nauczycielskich w Okręgu w sprawie postępowania przy przenoszeniu się uczniów(enic) z jednego zakładu do innych.

I. Zdarzają się wypadki, że uczniowie(nice) seminarjów nauczycielskich przenosząc się w ciągu albo z początkiem nowego roku szkolnego z jednego seminarjum nauczycielskiego do innego, są przyjmowani na podstawie rocz-

nych lub półrocznych świadectw, wydanych przez zakłady, do których uprzednio uczęszczali, bez sprawdzenia, czy istotnie zaszły ważne przyczyny, zmuszające do zmiany zakładu, oraz czy uczniowie ci uzyskali na to zezwolenie swojej dotychczasowej władzy szkolnej. Zdarzyło się również parokrotnie, że uczniowie seminarjów, posiadających większą frekwencję młodzieży i wyżej postawionych pod względem naukowym, zwrócili się do seminarjów o chwilowo niższym poziomie wymagań i ukrywając swój poprzedni pobyt w innym zakładzie, zgłosili się do egzaminu wstępnego na kursy wyższe, niż te, jakie mogli osiągnąć, pobierając normalnie naukę w zakładach, do których poprzednio uczęszczali.

Celem uniemożliwienia tych i tym podobnych faktów Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego, działając na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 listopada 1922 r. Nr. 24579/I. zarządza, względnie przypomina Dyrekcjom państwowych i prywatnych seminarjów nauczycielskich w Okręgu:

1) że przyjęcie ucznia(nicy) do innego seminarjum jest dopuszczalne tylko z istotnie ważnych powodów,

2) że w wypadkach, gdy takie powody zachodzą, Dyrekcja zwalnająca ucznia(nicę), winna mu (jej) wydać zaświadczenie z wyraźnym słownem, a nie tylko cyfrowem, oznaczeniem kursu, na który ostatnio uczęszczał(a), względnie został(a) promowany(a), oraz postępów w naukach i sprawowaniu się, wreszcie ze stwierdzeniem, czy opuszcza zakład bez przeszkody ze strony Dyrekcji; zaświadczenie takie może być wydane na zwykłym blankiecie świadectwa rocznego, przyczem wyraz „roczne“ zostanie skreślony i zastąpiony w sposób wyraźnie w oko wpadający wyrazem „odejścia“,

3) że w każdym wypadku zgłoszenia się do zakładu ucznia(nicy), o którym(iej) wiadomo, że poprzednio uczęszczał(a) już do innego seminarjum, a nie wykazującego(iej) się świadectwem, odpowiadającym wymienionym w punkcie poprzednim warunkom, należy zwracać się do Dyrekcji odnośnego seminarjum, czy z jej strony nie zachodzą przeszkody przeciw przeniesieniu się danego(iej) ucznia(nicy) oraz z żądaniem nadesłania zaświadczenia o jego (jej) postępach i sprawowaniu się do chwili opuszczenia zakładu i

4) że w każdym wypadku zgłoszenia się ucznia(nicy) do egzaminu wstępnego na kurs wyższy niż I. bez powołania się na zaświadczenie szkoły, do której uczęszczał(a) poprzednio, należy żądać wraz z zaświadczeniem przynajmniej dwóch wiarogodnych osób o moralnym zachowaniu się kandydata również zaświadczenia o sposobie pobierania nauki dotychczasowej.

Zasad tych winny przestrzegać również państwowe i prywatne Kursy nauczycielskie, przyczem do przyjęcia na Kursy b. uczniów(nic) seminarjów należy wymagać każdorazowego zezwolenia Kuratorjum.

II. Niezależnie od powyższych zarządzeń Kuratorjum O. S. K. utrzymuje w mocy swoje zarządzenie z dnia 5/X 1922 L. 17335/I (Dz. Urz. K. S. O. Kr. Nr. 8 z r. 1922 str. 233) w sprawie „Katalogu Kartkowego“ egzaminów wstępnych.

III. Równocześnie Kuratorjum O. S. Kr. poleca Dyrekcjom, by przy przyjęciu do zakładu ucznia(nicy) z innego zakładu według powyższych zarządzeń żądały od Dyrekcji poprzedniego zakładu nadesłania odpisu „kwestjonariusza w sprawie warunków domowych“ oraz „karty zdrowia“ danego ucznia(nicy).

Za Kuratora: *Pilecki.*

12.

L. 1/pr.

Kraków, dnia 4 stycznia 1922.

Do

Dyrekcji państwowych szkół średnich, ogólno-kształcących i seminarjów nauczycielskich w Okręgu — w sprawie absentowania się nauczycieli.

Obowiązek regularnego uczęszczania na lekcje szkolne pojmują nauczyciele niejednakowo ściśle. Podczas gdy jedni są tak skrupulatni, że nie opuszczają szkoły nawet dotknięci poważniejszem cierpieniem i niekiedy mimo zachęty ze strony przełożonych nie chcą brać urlopów, drudzy pod rozmaitemi pozorami zwalniają się od lekcyj szkolnych a przy lekkiej nawet niedyspozycji zaraz donoszą, że do szkoły przybyć nie mogą. Nie ulega wątpliwości, że każdy nauczyciel powinien dbać o swe zdrowie, ale troska o zdrowie polega nie tyle na tem, aby się zbytnio szanować przy każdym niedomaganiu, lecz głównie na unikaniu powodów, które je sprowadzają. Właściwe sposoby zapobiegawcze utrzymują istotnie wielu nauczycieli przy tym stopniu zdrowia, który im pozwala na punktualne odbywanie wyznaczonych godzin pracy. Są jednak także tacy nauczyciele, którzy niedość uważają na siebie poza swem urzędowem zajęciem, a potem skutkiem tego mają przeszkody w wykonywaniu swej służby. Sumienny nauczyciel nie przeciąża się zarobkowaniem poza szkołą, raczej ogranicza się w wydatkach i prowadzi spokojny tryb życia, mniej dbały oddaje się często zajęciom, które mu zdrowie podkopują, chociaż wie z doświadczenia, jakie to skutki za sobą pociąga. Opuszczanie szkoły przez nauczyciela burzy prawidłowy porządek szkolny i odbija się niekorzystnie na postępach uczniów, zmuszonych do przyswojenia sobie nauki w krótszym czasie, niż program przewiduje. Wywołuje ono także całkiem słuszne rozgoryczenie u kolegów zawodowych, służących państwu rzetelniej a zmuszonych jeszcze wyręczać w pracy szkolnej tych, którzy często z błahych powodów się absentując, sobie niewątpliwie sił zaoszczędzają, ale kosztem zdrowia i sił swych kolegów, jak również tych, którzy czasem bez koniecznej potrzeby podejmują się zajęć ubocznych i tym zajęciom dają pierwszeństwo przed obowiązkami urzędowymi, co także ze względu na dobro Państwa tolerowanem być nie może. Aby mieć

nie tylko ogólne, lecz cyfrowe dane, którzy nauczyciele sumiennie do szkoły uczęszczają, a którzy się pod tym względem zaniedbują, poleca się Dyrekcjom, aby utrzymywały ewidencję opuszczonych przez każdego nauczyciela dni i godzin nauki i sumaryczne zestawienia przesyłały Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego na końcu każdego półrocza z podaniem przyczyn, dla których nauczyciele lekcje szkolne opuścili. Zestawienia takie posłużą do lepszego osądzenia sumiennosci pracy każdego nauczyciela, a zarazem będą podstawą przy udzielaniu urlopów, zniżek, pozwoleń na większą ilość godzin nadliczbowych, na zajęcia uboczne i przy przenieszeniu w stały stan spoczynku. Dla pp. Dyrektorów zestawienia takie będą wskazówką, aby tym nauczycielom, którzy więcej swych lekcji opuścili, dawać koniecznie zastępstwa, zwłaszcza w tych klasach, w których uczą, ażeby w czasie, gdy są zdrowi i obecni, mieli sposobność nadrobić to, co zaniedbali. Przy układaniu rozkładu godzin trzeba też będzie rozdzielić lekcje szkolne tak, aby nauczycielom, którzy się często absentują, wypadła na każdy dzień tygodnia mniej więcej jednakowa ich liczba, by nie zrywali swych sił zanadto w pewnych dniach i nie mieli potem po ich opuszczeniu za wiele do nadrabiania później. Nauczyciel może opuścić lekcje szkolne tylko w wypadkach koniecznych, których ani uniknąć nie mógł, ani im zapobiec nie zdołał; w razie przewidzianej przeszkody powinien sam ułatwić Dyrekcji ułożenie zastępstwa. O własnej nieobecności w urzędzie będą pp. Dyrektorowie donosili Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego każdorazowo jak dotychczas, wyznaczając tymczasowego zastępcę w koniecznych czynnościach urzędowych z pomiędzy członków Grona nauczycielskiego.

Kurator: *Owiński* w. r.

13.

L. 193/II. 1923.

Kraków, 8 stycznia 1923.

Do

Dyrekcji państwowych szkół średnich w Okręgu — w sprawie terminu wnoszenia podań o przypuszczenia do egzaminu dojrzałości eksternistów.

W porozumieniu z Ministerstwem W. R. i O. P. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego podaje do wiadomości Dyrekcji i interesowanych, że odtąd aż do dalszego zarządzenia egzamina eksternistów będą się odbywały w ten sposób, że t. zw. uprzednie egzamina odbywać się będą w myśl rozporządzenia z Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 29 lutego 1908 L. 10.051 oddzielnie od t. zw. ustnych egzaminów dojrzałości i to w ten sposób, że uprzednie egzamina zarządzać będą Dyrekcje dotyczących zakładów w myśl wykonawczego rozporządzenia Ministerstwa W. i O. z 26 czerwca 1908 L. 26.135 na dwa miesiące przed ustnym egzaminem dojrzałości celem umożliwienia interesowanemu poprawienia egzaminu uprzedniego z jednego przedmiotu.

Podania o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości w charakterze eksternistów, w terminie letnim należy odtąd wносить do Kuratorjum w nieprzekraczalnym terminie najpóźniej do dnia 15 lutego, w terminie zaś jesiennym najpóźniej do dnia 15 maja.

Podania zgłoszone w terminie późniejszym, jakoteż podania nie zaopatrzone w potrzebne dokumenta, nie będą uwzględniane.

Za Kuratora: *Trybowski.*

14.

L. 4/pr.

Kraków, 9 stycznia 1923 r.

Do

Dyrekcji i Zarządów wszystkich Szkół oraz Rad Szkolnych Powiatowych w O. S. K. — w sprawie ulg kolejowych.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie zawiadomiła Kuratorjum pismem pod L. 60.118/71—VI ex 1922 z dnia 3 stycznia b. r., że prawie wszystkie zakłady naukowe mu podległe a szczególnie Zarządy szkół powszechnych nie przestrzegają zupełnie lub z nienależytą ścisłością postanowień rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 259 w sprawie ulg kolejowych, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym wspomnianego Ministerstwa Nr. 24 z dnia 11/XII. 1921 r., a przedrukowanego w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego Nr 1. z r. 1922 na str. 8 i następnych.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego ponawiając swe polecenie, ogłoszone pod L. 1.385/pr. z dnia 22 września 1922 r. w Dzienniku Urzędowym Nr 8. z r. 1922 na str. 228 — zaznacza z całym naciskiem, że przeciw opornym należytemu wykonaniu poleceń i rozporządzeń przełożonych władz wystąpi z całą bezwzględnością w drodze administracyjnej i nie dopuści, aby Skarb Państwa z powodu lekkomyślności niektórych jednostek ponosił uszczerbek.

Kurator: *Owiński* w. r.

15.

L. 1/l.

W Krakowie, dnia 10/l. 23.

Okólnik K. O. S. Kr. w sprawie taks egzaminacyjnych w seminarjach nauczycielskich.

Kuratorjum O. S. K. ustanawia aż do dalszego zarządzenia następujące takсы egzaminacyjne:

1. Za egzamin dojrzałości prywatystów(tek) w seminarjach nauczycielskich 20.000 Mk.

2. Za egzamin dojrzałości prywatystek w seminarjach, jeśli równocześnie składają egzamin z robót ręcznych kobiecych 25.000 Mk.

3. Za uzupełniający egzamin dojrzałości w seminarjach nauczycielskich dla kandydatów(tek) posiadających świadectwo dojrzałości wydane w szkole średniej ogólno-kształcącej 5.000 Mk.

4. Za egzamin na nauczycielkę robót ręcznych kobiecych 10.000 Mk.
5. Za egzamin prywatny na kierowniczkę ogródka dziecięcego 10.000 Mk.
6. Za egzamin kwalifikacyjny do szkół powszechnych 20.000 Mk.
7. Za egzamin kwalifikacyjny do szkół wydziałowych 25.000 Mk.
8. Za egzamina specjalne (art. V. przepisów egzam.) 10.000 Mk.

Za Kuratora: *Pilecki.*

16.

Min. Sk. L. 79/23. Pr. Wydz. Adm.

Warszawa, 19 stycznia 1923 r.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw, Najwyższej Izby Kontroli, Głównego Urzędu Likwidacyjnego, Głównego Urzędu Ziemskiego i Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu w sprawie uposażenia funkcjonarjuszów państwowych.

Rada Ministrów uchwaliła dnia 10 stycznia b. r. przyznać w miesiącu styczniu b. r. cywilnym funkcjonarjuszom państwowym, oraz oficerom i chorążym tytułem wyrównania uposażenia w związku ze wzrostem drożyzny 25% uposażenia przyznanego na miesiąc styczeń 1923 r. uchwałą Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1922 r. a wypłaconego w dniu 28 grudnia 1922 roku.

Szeregowym zawodowym uchwaliła Rada Ministrów przyznać tytułem wyrównania uposażenia 15% uposażenia przyznanego w myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1922 roku na styczeń 1923 rok.

Ponadto uwzględniając nadmierny wzrost drożyzny w styczniu b. r. Rada Ministrów zezwoliła, aby równocześnie wypłacono cywilnym funkcjonarjuszom państwowym i osobom wojskowym tytułem awansu na poczet uposażenia na luty b. r. 15% uposażenia wypłaconego za styczeń b. r.

W dniu 1 lutego b. r. otrzymują cywilni funkcjonarjusze państwowi oraz wojskowi uposażenie przyznane na miesiąc styczeń 1923 r. w myśl uchwały Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1922 r. z tem, że w ciągu lutego 1923 r. uposażenie to zostanie wyrównane w tym stosunku, w jakim Komisja dla badania kosztów utrzymania przy Głównym Urzędzie Statystycznym wykaże wzrost kosztów utrzymania za styczeń 1923 r. przyczem z sumy wyrównania potrącony zostanie awans 15%-towy.

I. Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie bezzwłoczne zarządzeń w drodze telegraficznej, aby bezzwłocznie wypłacono:

a) cywilnym funkcjonarjuszom państwowym 40% uposażenia przyznanego na styczeń 1923 r. w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 20 grudnia 1922 L. 3376/D. Pr./Wydz. Adm. (względnie 80% uposażenia październikowego).

b) oficerom, chorążym 40% pełnego uposażenia przyznanego na styczeń 1923 w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 20 grudnia 1922 L. 3376/D. Pr. W. Adm.

c) zawodowym szeregowym 30% pełnego uposażenia przyznanego na styczeń 1923 w myśl powyższego okólnika Ministerstwa Skarbu.

Cały wydatek skuteczniejszy w myśl powyższego zarządzenia należy zarachować na § 1 poz. 1-b i poz 2-b w budżecie właściwego resortu.

Przy zarządzonej niniejszem wypłacie należy potrącić podatek dochodowy w myśl okólnika z dnia 9/XII. 1922 r. L. D. P. 886/V.

II. W dniu 1 lutego b. r. należy wypłacić cywilnym funkcjonariuszom państwowym oraz osobom wojskowym uposażenie tylko w wymiarze określonym na styczeń 1923 r. w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 20 grudnia 1922 r. L. 3376/D. P. Wydz. Adm. bez uwzględnienia 40% względnie u szeregowych zawodowych 30% uposażenia styczniowego unormowanego w I. ustępie niniejszego zarządzenia.

Co do zarachowania wydatku spowodowanego wypłatą uposażenia w dniu 1 lutego b. r. oraz co do potrącenia podatku dochodowego od tego uposażenia należy stosować postanowienia tut. okólnika z dnia 20 grudnia 1922 r. L. 3376/D. P. Wydz. Adm.

Za Ministra Skarbu:

Dr. Wyszatycki, Dyrektor Departamentu.

(Min. Wyz. Rel. i Ośw. Publ. 20/I. 23 Nr 410/F. 23)

17.

L. 13/pr.

Kraków, 23 stycznia 1923 r.

Do

Dyrekcji Szkół średnich ogólno-kształcących i Seminarjów nauczycielskich — w sprawie Komisji Informacyjnej Towarzystwa Wzajemnej Pomocy U. U. J.

Kuratorjum poleca Dyrekcjom Komisję Informacyjną, istniejącą przy Towarzystwie Wzajemnej Pomocy Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, ul. Jabłonowskich Nr 10, która zajmuje się wyszukiwaniem posad, korepetycyj itp. dla niezamożnych, zdolnych uczniów Uniwersytetu.

W razie potrzeby zechcą się przeto pp. Dyrektorowie (Kierownicy) zwracać się do niej.

Kurator: *Owiński* w. r.

18.

L. 1489/I.

Kraków, 24 stycznia 1923 r.

Do

wszystkich Rad Szkolnych Powiatowych oraz Nauczycielstwa szkół powszechnych w Okręgu

w sprawie Poradni naukowej dla nauczycieli szkół powszechnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 10. I. 1923. Nr 201/I. zawiadamia, że zwiija zorganizowaną swego czasu „Poradnię naukową dla nauczycieli szkół powszechnych“, o której

zostało Nauczycielstwo zawiadomione odezwą z dnia 1. X. 1920. Nr 22.765/I. Odtąd informacyj w sprawie doksztalcenia nauczycieli, programów, oraz w sprawach obowiązkowych egzaminów udzielać będą PP. Inspektorzy szkolni, do których właściwego zakresu działania sprawy te należą.

W razie, gdy P. Inspektor nie będzie w możności udzielić informacji, prześle odnośne pismo nauczyciela w drodze służbowej do Kuratorjum, które je załatwi lub skieruje odpowiednio celem uzyskania wskazówek.

Ministerstwo nadto przypomina, że niektóre instytucje oświatowe, n. p. Zarząd Główny Polskiej Macierzy Szkolnej (Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7) prowadzą biuro porady w sprawach samokształcenia dla nauczycieli szkół powszechnych.

W razie potrzeby winni nauczyciele zwracać się wprost do odnośnych instytucyj oświatowych z prośbą o informacje, załączając znaczek pocztowy na odpowiedź oraz zaadresowaną kopertę.

Za Kuratora: *Pilecki.*

19.

L. 6/pr.

Kraków, 16 stycznia 1923 r.

Do

Rad Szkolnych Powiatowych oraz Zarządów wszystkich szkół powszechnych O. S. K.

w sprawie pokrywania wydatków rzeczowych (kanc.) w Dziale IV. R. 2. Szkolnictwo powszechne.

Izba Skarbowa w Krakowie powiadomiła tut. Kuratorjum, że na Dziale IV. R. 2. (Szkolnictwo powszechne) niektóre rubryki rozchodów rzeczowych tegoż działu w okresie budżetowym 1922 obciążone są kwotami wydatkowaniami na potrzeby kancelaryjne szkół powszechnych jako to: materiały pisarskie i t. p.

Wydatki podobne pokrywane być mają nie z sum skarbowych, ale z funduszków gminnych, Skarb Państwa zatem w wypadku podanym nienależycie został obciążony. Zwraca się uwagę Radom Szkolnym Powiatowym oraz Zarządów wszystkich szkół powszechnych na ustawę o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych z dnia 17 lutego 1922 (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Nr 18 z dnia 22 marca 1923, pozycja 143) art. 11, którego ustęp 1-szy brzmi: „Skarb Państwa ponosi wszelkie wydatki na pomoce naukowe, materiały do nauki, biblioteki i druki szkolne; gmina — na wszelkie inne potrzeby rzeczowe szkół, a w szczególności na pomieszczenia dla szkół w myśl ustawy o budowie publicznych szkół powszechnych oraz ich konserwację, na wewnętrzne urządzenie szkół, ubezpieczenia, na oświetlenie i opał dla szkół, na materiały piśmienne, utrzymanie służby, porządku, czystości“.

Kuratorjum poleca ściśle stosowanie się w przyszłości do wspomnianego rozporządzenia i podaje do wiadomości, że w r. 1923 pokrywać będzie

z przewidzianych na tenże okres dla Szkolnictwa powszechnego (Dz. IV. R. 2.) rubryk poza wydatkami osobowymi (uposażenie nauczycieli) tylko wydatki z tytułu:

remuneracji i zapomóg	Dz. IV/2. § 2. p. 1-a.
zasiłków na opłaty szkolne	§ 2. p. 1-b.
zastępstwa chorych i urlopowanych nauczycieli	§ 2. p. 4.
druków	§ 4. p. 3.
podróży służbowych	§ 5. p. 1.
przesiedleń	§ 5. p. 2.
pomocy naukowych	§ 9. p. 2.

wszelkie natomiast inne wydatki przypadające z innych tytułów pokrywane być mają z funduszków gminnych. Kurator: *Owiński* w. r.

20.

L. 8/pr.

W Krakowie, d. 19 stycznia 1923.

Do

Dyrekcji i Zarządów wszystkich szkół oraz Rad Szkolnych Powiatowych w Okręgu — w sprawie dni wolnych od nauki szkolnej wyznania ewangelickiego.

Po myśli rozporządzenia Min. WROP z dnia 10/I 23 L. 2526/22. S. a w ślad okólnika Min. WROP z dnia 2/XII 1922 Nr 2521/22. S. (Dz. Urz. K. O. S. Kr. Nr 10 z r. 1922 str. 304) zarządza się, co następuje:

Dzieci wyznania ewangelickiego wolne są od nauki szkolnej w dniu 31 października, jako w dniu święta Reformacji, o ile w danym Okręgu Szkolnym uroczystości z tym świętem związanych nie odkłada się — według miejscowych tradycji i zwyczajów kościoła ewangelickiego na najbliższą niedzielę.

Kurator: *Owiński*.

21.

Min. Wyz. Rel. i Ośw. Publ.
Nr. 15249 (D. II.) ex 1922.

Warszawa, 14 stycznia 1923 r.

Do

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Krakowie w sprawie opłat szkolnych w szkołach średnich.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu znosi z początkiem II-go półrocza bieżącego roku szkolnego 1922/23 pobieranie w państwowych szkołach średnich czesnego, jako opłaty, niezgodnej z przepisami art. 119 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 18 marca 1921 r. podwyższając jednocześnie dotychczas obowiązujące opłaty w tych szkołach.

Opłaty te, jednolite dla całego obszaru Polski, wynosić będą:

1. Taksa wstępna (dla uczniów wступujących po raz pierwszy do danej szkoły średniej) 2.000 Mk.

2. Taksa za egzamin wstępny do klasy drugiej lub wyższej (prócz ósmej) 5.000 Mk.

3. Taksa za egzamin wstępny do klasy ósmej 8.000 Mk.

4. Taksa za egzamin prywatny (w dzielnicach, w których te egzaminy istnieją) 10.000 Mk.

5. Taksa za egzamin dojrzałości w szkołach państwowych i prywatnych 5.000 Mk.

6. Taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów 30.000 Mk.

7. Taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości eksternów 8.000 Mk.

8. Taksa za wydanie duplikatów świadectw rocznych i półrocznych 1.500 Mk.

9. Taksa za wydanie duplikatów świadectw dojrzałości 4.000 Mk.

10. Taksa na fundusz gier ruchowych semestralnie 1.000 Mk.

11. Taksa za użycie materiałów semestralnie 20.000 Mk.

Taksy, wymienione w punktach 1—5 włącznie, oraz w punktach 8 i 9 obowiązują od daty wydania niniejszego rozporządzenia z tem, że opłaty, pobrane już z powyższych tytułów, według taks, które obowiązywały dotychczas, nie mają być uzupełnione do wysokości taks, obecnie obowiązujących.

Opłaty za pełny i uzupełniający egzamin dojrzałości eksternów pobrane obecnie według taks dotychczas obowiązujących winny być uzupełnione do wysokości taks, wymienionych w pkt. 6 i 7.

Moc obowiązująca taks, wymienionych w pkt. 10 i 11, rozpoczyna się z początkiem II-go półrocza bieżącego roku szkolnego 1922/23.

Opłata za zużycia materiałów, wynosząca semestralnie 20.000 Mk. winna być wpłacona z początkiem każdego półrocza, najpóźniej jednak do końca drugiego miesiąca danego półrocza. Od płaty tej mogą być zwolnione w całości lub w połowie:

a) W całości dzieci inwalidów wojennych, którzy w walkach o niepodległość Polski, utracili zdolność zarobkowania, o ile są niezamożni, a dzieci ich pilnością i postępami w nauce na zwolnienie to zasługują;

b) W połowie dzieci rodziców niezamożnych, o ile pilnością i postępami w nauce na zwolnienie zasługują.

Interesowani rodzice mogą wносить odpowiednie podania do Dyrekcji szkoły, załączając ad a) dowód uznania za inwalidę Wojsk Polskich, ad a i b dowód niezamożności.

Zwolnienia od tej opłaty dokonywa dyrekcja szkoły z początkiem każdego półrocza na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, biorąc pod uwagę pilność i postępy ucznia w poprzednim półroczu.

Jednocześnie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na życzenie Ministerstwa Skarbu, wyrażone w piśmie z dnia 13 stycznia 1923 r. Nr 136/23/DB/5, rozciąga moc obowiązującą taks wymienio-

nych w punktach 8 i 9 na państwowe seminarja i kursy nauczycielskie, preparandy nauczycielskie, publiczne szkoły powszechne i państwowe szkoły specjalne. Zarządzenie to, o ile chodzi o taksy za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości względnie świadectwo ukończenia szkoły, odnosi się tylko do tych szkół, które takie świadectwa wydają.

Zarazem Ministerstwo oznajmia, że wymienione opłaty winny być wnoszone w sposób, ustalony przepisami o poborze przychodów państwowych.

Za względu na ciągle zmiany kursu waluty Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu będzie co półrocze zmieniało wysokość podanych wyżej taks.

Okólnik z dnia 28 października 1921 r. Nr 80/II. w sprawie taks szkolnych (Dz. Urzęd. Ministerstwa WR. i OP. Nr 24 z 1921 r. poz. 258) traci moc obowiązującą.

Kierownik Ministerstwa: *J. M. Pomorski.*

22.

L. 14/pr.

Kraków, 24 stycznia 1923 r.

Do

wszystkich Rad szkolnych powiatowych, Rady szkolnej miejskiej w Krakowie i wszystkich Zarządów szkół w Okręgu w sprawie wynagradzania nauczycieli uczących w b. r. szkolnym na Kursach dla analfabetów dorosłych.

Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 24 listopada 1922 L. 2044/OP. podniosło wynagrodzenie dla nauczycieli uczących w b. r. szkolnym na Kursach dla dorosłych analfabetów do wysokości 180.000 Mk. za cały czas trwania Kursu, nie wykluczając możliwości podniesienia tejże kwoty w przyszłości, o ile ramy budżetu na to pozwolą.

Kurator: *Owiński.*

23.

Wiadomości osobiste.

Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 26 października 1922 r. Nr 14.351/22 D. II.:

I.

Nadało opróżnione posady nauczycielskie następującym profesorom państwowych szkół średnich:

1. *Kazimierzowi Breitmeierowi*, profesorowi gimnazjum II. w Tarnopolu, przydzielonemu do służby w gimnazjum w Jaśle, posadę w tymże ostatnim zakładzie.

2. *Tadeuszowi Korpalowi*, bez stałego miejsca służbowego, pełniącemu obowiązki w gimnazjum w Wieliczce, posadę w tymże zakładzie.

II.

Przeniosło następujących profesorów państwowych szkół średnich:

1. *Ludwika Sikołę* z gimnazjum w Nowym Targu do gimnazjum w Żywcu.
2. *Feliksa Mieszkowskiego* z gimnazjum V. w Krakowie do gimnazjum w Gorlicach.
3. *Franciszka Janczyka* z gimnazjum św. Anny w Krakowie, do gimnazjum V. w Krakowie.
4. *Józefa Kruczkiewicza*, profesora gimnazjum w Rawie Ruskiej, pełniącego obowiązki w gimnazjum VI. w Krakowie (na Podgórzu) do gimnazjum państwowego w Bochni.

III.

Mianowało rzeczywistymi nauczycielami szkół średnich:

1. *Księdza Józefa Młodochowskiego*, z gimnazjum w Brzesku, rzeczywistym nauczycielem w gimnazjum II. im. Hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnowie.
2. *Ks. Jana Wolnego* z IX. gimnazjum im. H. Wrońskiego, rzeczywistym nauczycielem w gimnazjum w Myślenicach.
3. *Ludwika Machalskiego*, z gimnazjum V. w Krakowie, rzeczywistym nauczycielem w gimnazjum VI. w Krakowie (na Podgórzu).

Kuratorjum O. S. Krak. zamianowało **Tadeusza Stefana Biernakiewicza** asystentem do nauki ćwiczeń cielesnych w państ. Seminarjum naucz. męskim w Krakowie.

Kuratorjum O. S. Kr. zamianowało:

- Teresę Górkównę** stałą nauczycielką kierując. 7-o klas. szkoły powsz. żeńs. w Jaworznie;
- Władysława Wroniewicza** stałym nauczyc. kieruj. 4-ro klas. szkoły powsz. w Trzebini wsi;
- Wojciecha Fietkę** nauczyc. 4-ro klas. szkoły powsz. im. Kazimierza Wielkiego w Bochni;
- Stanisława Kurzeję** stałym nauczyc. kierując. 2-o klas. szkoły powsz. w Lipnicy Wielkiej, pow. Grybów.
- Kazimierza Staicha** stałym nauczyc. kierując. 2-klas. szkoły powsz. w Gorzowie.
- Jana Noconia** stałym nauczyc. kieruj. 2-klas. szkoły powsz. w Wiato-wicach.
- Genowefę Fydównę** stałą nauczyc. kierując. 1-klasow. szkoły powsz. w Kruźlowej Wielkiej, powiat Grybów.

Kurat. Okr. Szk. Krak. przeniósł:

Józefa Zglobisza, stałego naucz. kieruj. w Dobrocierzu, powiat Brzesko, na równorzędną posadę do szkoły powsz. w Dołach w tym samym powiecie.

24.

Zmarli.

Kazimiera Nakielna, nauczycielka 2-klasowej szkoły powszechnej w Brzeźnicy, zmarła dnia 27 listopada 1922 w 24 roku życia a w 4 roku służby nauczycielskiej.

Teofila Rybczyńska, nauczycielka XVIII. publ. szkoły powszechnej im. św. Anny w Krakowie, zmarła 12 grudnia 1922 w 46 roku życia, a w 14 roku służby naucz.

25.

Konkursy.

L. 21878/I./22.

Kuratorjum O. S. Krak. ogłasza ponownie konkurs na posady:

- 1) nauczyciela przedmiotów przyrodniczych na państw. Kursach nauczycielskich w Krakowie,
- 2) nauczyciela historii i geografii w państw. Seminarjum naucz. męskim w Białej,
- 2) nauczyciela języka polskiego i niemieckiego w państw. Seminarjum naucz. męskim w Starym Sączu.

Kandydaci z egzaminem do szkół średnich winni wnosić podania skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P. przepisaną drogą służbową do Kuratorjum O. S. Kr. zaopatrzone w potrzebne dokumenty.

Posady nadane będą z ważnością od 1 września 1923. Termin składania podań będzie wyznaczony w Dzienniku Urzędowym Minist. W. R. i O. P.

Do L. 558/I.

Kuratorjum O. S. Krak. ogłasza niniejszem ponowny konkurs na posadę nauczyciela rysunków w państw. Seminarjum naucz. męskim w Krakowie.

Kompetentni winni wykazać się kwalifikacją nauczycielską do szkół średnich.

Posada nadana będzie z ważnością od dnia 1 września 1923.

Podania należy udokumentować, skierować do Ministerstwa W. R. i O. P. wnosić należy w drodze służbowej do tutejszego Kuratorjum w terminie wyznaczonym w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P.

L. 3876.

Rada Szk. Pow. w Nowym Targu ogłasza po raz drugi konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 5-cio klas. szkołą powszechną w Krościenku n/D.

Wymagany egzamin wydziałowy.

Podania należy udokumentować wnosząc należy w drodze służbowej do Rady Szk. Pow. w Nowym Targu w terminie do 15 marca 1923.

Rada Szk. pow. w Brzesku ogłasza niniejszem konkurs, celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 2-klas. szkołą powszechną w Tymowej.

Podania należy udokumentować należy wnosząc do Rady Szk. Pow. w Brzesku w terminie do końca marca 1923.

Rada Szk. Pow. w Gorlicach ogłasza niniejszem konkurs, celem stałego obsadzenia posad nauczycielskich w szkołach powszechnych:

- 1) Na posadę nauczyciela(iki) kierującego(cej) 2-kl. szkoły w Olszynach,
- 2) Na trzy posady nauczycieli(lek) w szkołach 4-klas. powszechnych w Kobylance, Łużnej i w Wojtowej.
- 3) Na dwie posady nauczycieli(lek) w szkole 4-kl. w Moszczenicy.
- 4) Na jedną posadę nauczyciela(iki) w szkole 4-kl. w Lipinkach, 2-klas. w Olszynach i 2-kl. w Ropie.

We wszystkich wymienionych szkołach jest język wykładowy polski. Kierownik szkoły w Olszynach ma mieszkanie w budynku szkolnym i grunt do własnego użytku.

Należycie udokumentowane podania należy wnosić za pośrednictwem Władz do Rady Szkolnej Pow. w Gorlicach w terminie do 15 marca 1923.

Rada Szkolna Powiatowa w Wadowicach ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady nauczyciela kierującego 4-kl. szkoły powszechnej męskiej w Wadowicach.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić do Rady Szkolnej Powiatowej w Wadowicach w terminie do dnia 15 marca 1923.

Rada Szkolna Pow. w Pilźnie ogłasza konkurs, celem stałego obsadzenia posad nauczycieli kierujących, a to:

a) w 2-klasowych szkołach powszechnych w Januszkowicach, Wiewiórcie i Zassowie,

b) w 1-klasowych szkołach powszechnych: w Bukowej, Dembowej, Głębikowej, Głowaczowej, Jaworzu górnym, Kamienicy dolnej i górnej, Kleciach, Opacanie, Przerzetym borze i Woli brzosteckiej,

c) nauczycieli podwładnych w 2-klasowej szkole w Januszkowicach i Błaszkwowej.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić za pośrednictwem władz do Rady Szkolnej Powiat. w Pilźnie w terminie do końca marca 1923.

Rada Szkolna Powiat. w Pilźnie ogłasza, że ma do nadania kilkanaście posad nauczycieli tymczasowych.

Rada Szkolna Powiat. w Oświęcimiu ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia następujących posad nauczycielskich:

1) na posadę nauczyciela 7-klas. szkoły powszechnej męskiej w Oświęcimiu,

2) na posadę nauczyciela 7-klas. szkoły powszechnej mieszanej w Brzezince,

3) na posadę podwładnego(ej) nauczyciela(lki) 2-klas. szkoły powszechnej w Przepiszowie na Podlesiu.

Na posady ad 1) i 2) zastrzega się pierwszeństwo kandydatom mającym egzamin wydziałowy z 1-ej grupy ewentualnie z ukończonym wyższym kursem nauczycielskim z grupy humanistycznej.

Podania udokumentowane należy wnosić w przepisanej drodze służbowej do Rady Szkolnej Powiat. w Oświęcimiu do końca lutego 1923.

26.

Organizacja szkół.

Do L. 852/I.

Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 2 stycznia 1923 Nr. 26915/I nadało prywatnemu Seminarjum nauczycielskiemu żeńskiemu Córek Bożej Miłości w Krakowie nazwę: „Prywatne Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie Instytutu Marji“.

Ogłoszenia urzędowe.

27.

Regulamin udzielania stypendjów młodzieży kształcącej się w państwowych seminarjach nauczycielskich.

Rozporządzenie Kierownika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 2 stycznia 1923 r. Nr. 162/l.

1. Na początku każdego półrocza Dyrekcja seminarjum informuje uczniów o wakujących stypendjach, udziela potrzebnych wyjaśnień i wyznacza termin składania podań.

2. Pragnący otrzymać stypendjum wnosi podanie do Dyrekcji seminarjum. Do podania mają być dołączone:

a) Świadectwo niezamożności, wydane przez władze samorządowe albo proboszcza z dokładnymi danymi co do zawodu rodziców, ich stanu majątkowego, wartości posiadanej nieruchomości, obszaru gruntu itp. liczby i wieku rodzeństwa;

b) deklaracja rodziców lub prawnych opiekunów ucznia treści następującej:

„Ja ojciec (opiekun prawny) . . . . . ucznia (uczenicy) . . . . . kursu państwowego seminarjum nauczycielskiego . . . . . w . . . . . zobowiązuje się zwrócić Skarbowi Państwa Polskiego całą kwotę pobraną przez mego syna (córkę) tytułem stypendjum, jeżeli mój syn (córka) . . . . . bez ważnego powodu a z własnej winy, czego ocenę pozostawiam władzom szkolnym, seminarjum nie ukończy lub po ukończeniu seminarjum nie spełni służby w publicznych szkołach powszechnych Państwa Polskiego w miejscowości, wyznaczonej mu (jej) przez władze szkolne i w ciągu tylu lat, w ciągu ilu lat pobierać będzie stypendjum, niemniej jednak niż w ciągu lat dwóch“.

Tożsamość podpisu na deklaracji winna być potwierdzona przez notariusza względnie urząd gminny lub policyjny.

3. Uczniowie, mający raz przyznane stypendja, winni corocznie ponawiać swe podania z załączeniem ponownych świadectw ubóstwa (bez deklaracji rodziców).

4. Normy stypendjów i półstypendjów, oraz ich liczbę dla każdego seminarjum oznacza Kuratorjum w ramach przekazanego przez Ministerstwo budżetu. Stypendja całkowite winny być obliczone na podstawie rzeczywistych kosztów utrzymania ucznia zamieszkującego w internacie; wysokość półstypendjum ma być równa połowie wysokości stypendjum całkowitego.

Dla seminarjów przy których niema internatów, Kuratorjum ustanawia normę w wysokości przypuszczalnych kosztów utrzymania jednego ucznia.

5. Przyznawanie stypendjów odbywa się z reguły w październiku i w lutym.

6. Przy uchwaleniu stypendjów Rada Pedagogiczna winna brać pod uwagę:

- a) stan zamożności rodziców ucznia,
- b) stosunki rodzinne,
- c) postępy i zachowanie się ucznia,

Stypendja należy przyznawać uczniom, nie mającym ocen niedostatecznych; tylko w razach wyjątkowych przy ocenie niedostatecznej z jednego

lub dwóch przedmiotów Rada Pedagogiczna może uczniowi przyznać stypendjum. Przy równych warunkach pierwszeństwo mają dzieci nauczycieli, młodzież zamiejscowa, wreszcie młodzież, która w roku poprzednim pobierała stypendjum w seminarjum lub preparandzie.

Uczniom kursu wstępnego stypendja mogą być udzielane tylko w drodze wyjątku.

7. Stypendja przyznaje Rada Pedagogiczna seminarjum na wniosek dyrektora po wysłuchaniu opinij opiekuna klasy. W poszczególnych wypadkach Kuratorjum na wniosek Rady Pedagogicznej może przyznawać stypendja wyższe od norm przepisanych. W poszczególnych wypadkach Kuratorjum może również przyznawać uczniom zapomogi jednorazowe do wysokości 3-miesięcznego stypendjum, nie żądając zobowiązania do odśłużenia zapomogi.

8. Najpóźniej w 7 dni po posiedzeniu Rady Pedagogicznej Dyrekcja przedkłada Kuratorjum do zatwierdzenia w dwóch egzemplarzach kompletną listę podań o stypendja ze szczegółowem wskazaniem stanu zamożności rodziców, postępów ucznia i motywów decyzji Rady Pedagogicznej.

9. Stypendja przyznane w październiku i w grudniu, są płatne przez 10 miesięcy od września do czerwca włącznie, stypendja przyznane w lutym są płatne od stycznia do czerwca włącznie. W razie wyjątkowej niezamożności ucznia stypendjum, przyznane w lutym, może być płatne wstecz od września na zasadzie zezwolenia Kuratorjum. Stypendja wypłaca Dyrekcja seminarjum z reguły w ratach miesięcznych z góry, Kuratorjum jednak może zarządzić, aby stypendja przyznane uczniom mieszkających w internatach, były wypłacane z góry za trzy miesiące.

10. Jeżeli Kuratorjum nie zatwierdzi przyznanego przez Radę Pedagogiczną stypendjum, Dyrekcja winna natychmiast po otrzymaniu zlecenia Kuratorjum wstrzymać wypłatę następnych rat. Kwoty, wypłacone w międzyczasie zwrotowi nie podlegają.

11. W razie złych postępów w nauce lub złego zachowania się stypendysty Dyrekcja seminarjum na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej może zagrozić uczniowi odebraniem stypendjum i zawiadomić o tem opiekę domową ucznia. Przy braku poprawy mimo ostrzeżenia może Rada Pedagogiczna pozbawić ucznia stypendjum, o czem Dyrekcja zawiadamia Kuratorjum. W wyjątkowych wypadkach Rada Pedagogiczna może pozbawić ucznia stypendjum bez poprzedniego ostrzeżenia.

12. O przyznaniu stypendjum i jego wysokości Dyrekcja zawiadamia rodziców (opiekunów) ucznia.

13. Stypendjum może być wypłacane: prawnym opiekunom ucznia, zarządowi internatu, w którym uczeń mieszka, lub samemu uczniowi.

Przy każdorazowej wypłacie stypendjum Dyrekcja żąda pokwitowania z odbioru z dokładnym podpisem prawnego opiekuna, samego ucznia lub ucznia i przedstawiciela zarządu internatu, o ile uczeń mieszka w internacie.

14. Na świadectwach dojrzałości, wydanych uczniom, którzy pobierali stypendja co najmniej przez 10 miesięcy, ma być zaznaczone: 1) jaką kwotę pobrał uczeń tytułem stypendjum, i 2) do ilu lat praca w publicznej szkole powszechnej jest z tego powodu zobowiązany.

Uczniowie, którzy pobierali stypendja krócej, niż przez 10 miesięcy, do służby w szkołach publicznych z tego tytułu nie są zobowiązani.

15. Dyrekcja winna przesyłać Kuratorjum po zakończeniu roku szkolnego wykaz maturzystów — stypendystów z podaniem liczby iat pracy, do której każdy z nich jest zobowiązany.

16. Stypendysta, który wystąpił ze szkoły, lub który po ukończeniu nie spełnił wymaganej służby, winien zwrócić Kasie Skarbowej pobrane stypendjum, a kwit okazać Dyrekcji seminarjum. W wyjątkowych razach spłata może być odroczone lub umorzona na zasadzie decyzji Kuratorjum na wniosek Rady Pedagogicznej.

17. Dyrekcja winna dbać o to, aby zobowiązania stypendystów były przez nich spełniane. W tym celu Dyrekcja prowadzi w księdze stypendjów szczegółowy wykaz stypendystów, którzy ukończyli seminarjum i tu notuje wszelkie posiadane wiadomości o ich pracy w szkolnictwie. Po otrzymaniu wiadomości o niespełnieniu zobowiązania przez któregośkolwiek ze stypendystów, Dyrekcja wzywa go do zwrócenia pobranych kwot. O ile wezwanie nie odniosło skutku, Dyrekcja zawiadamia o tem Kuratorjum.

Kierownik Ministerstwa: *J. Mikułowski-Pomorski.*

Do L. 1309/I.

28.

W sprawie egzaminu kwalif. w Krakowie.

Egzamin kwalifikacyjny przed Komisją egzaminacyjną dla nauczycieli szkół powszechnych w Krakowie rozpocznie się częścią pisemną dnia 8 marca br. w 7-klasowej szkole powszechnej męskiej im. J. Kochanowskiego, ul. Loretańska L. 16.

Podania, adresowane do Komisji egzaminacyjnej należy wnosić przez swoją bezpośrednio przełożoną Władzę do dnia 1 marca br.

29.

(Złożenie z urzędu p. Alojzego Bujniaka).

Ministerstwo WROP rozporządzeniem z dnia 8 listopada 1922 r. L. 24.408/I podaje do wiadomości, co następuje:

„Na mocy art. 5 lit. e Dekretu z dnia 7/II 1919 (Dz. p. p. p. Nr 14 poz. 187) zatwierdzonego ustawą z dnia 21 lipca 1919 (Dz. p. p. p. Nr 63 poz. 374) p. Alojzy Bujniak, nauczyciel publ. szkoły powsz. w Wiśniczu Nowym pow. Bocheńskiego, został wyrokiem Urzędu Dyscyplinarnego przy Radzie Szk. pow. w Bochni z dnia 7/II 1922, zatwierdzonym wyrokiem Wyższego Urz. Disc. z dnia 14/X 1922 złożony z urzędu z pozbawieniem prawa nauczania w szkołach publicznych i prywatnych“.

Wobec tego nie wolno p. Bujniaka przyjąć do służby nauczycielskiej w jakimkolwiek zakładzie naukowym publicznym lub prywatnym.

30.

(W sprawie stosunku funkcjonariuszy państw. do służby wojskowej).

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa WROP z dnia 21/II 1922 L. 2.450/22 S. (Dz. Urz. Min. WROP Nr 32 poz. 427) winny wszystkie władze i urzędy podległe Ministerstwu WROP (w szczególności Dyrekcje i Zarządy wszystkich szkół oraz Rady szk. pow.) zbadać, czy wszyscy fun-

kcjonariusze, w tych urzędach zatrudnieni, uregulowali swój stosunek do służby wojskowej i czy mają na to odpowiednie dowody. O ileby badania dały wynik ujemny, należy zdać o tem sprawę Kuratorjum do końca lutego 1923 r.

31.

(Kradzieże pieczęci urzędowych państw. gimnazjów: w Drohobyczu i św. Jacka w Krakowie).

Ponieważ z Dyrekcyj państw. gimnazjów: w Drohobyczu i św. Jacka w Krakowie skradziono pieczęcie urzędowe, przeto Ministerstwo WROP komunikatami L. 413 i 440 (Dz. Urz. Min. WROP Nr 31 i 32 ex 1922) poleca zwracać baczną uwagę na świadectwa i dokumenty opatrzone temi pieczęciami a w razie wątpliwości zwracać się wprost do Dyrekcyj wymienionych zakładów.

32.

(Wykluczenie ucznia Stefana Rysia).

Kuratorjum O. S. Krakowskiego wykluczyło Stefana Rysia, ucznia kursu I. państw. Seminarjum naucz. męskiego w Krakowie ze wszystkich szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich w Okręgu Szk. Krak. (do L. 22.797/I).

33.

Unieważnienie legitymacyj kolejowych.

Olga Dębicka, nauczycielka szkoły powszechnej w Zborowicach pow. Limanowa.

Ks. Antoni Feliks, nauczyciel religii w gimnazjum w Chrzanowie.

Eugenja Fijasiówna, nauczyc. szkoły powsz. w Zabruniu pow. Dąbrowa.

Anna Koturbianka, naucz. szkoły powsz. w Zielonkach pow. Kraków.

Ignacy Król, naucz. szkoły powsz. w Jastrzębi pow. Grybów.

Wincenty Mikulski, kierownik szkoły w Biadolinach Szlacheckich pow. Brzeško.

Wanda Rajewska, naucz. szkoły powsz. w Żywcu.

Helena Sanakowska, naucz. szkoły powsz. w Rzepienniku suchym pow. Gorlice.

Marja Taborska, naucz. szkoły powsz. w Rząsce.

Wiktorja Tarsiowa, naucz. szkoły powsz. w Kobierzynie.

Marja Winterówna, naucz. szkoły powsz. w Laskowej.

Piotr Zieliński, naucz. szkoły powsz. w Koszycach małych.

34.

Okręg. Dyrekcja Odbudowy we Lwowie. Lwów, dnia 19 grudnia 1922. L. 12061.

(Zwinięcie Pow. Biura Odbudowy w Gorlicach).

Na zarządzenie M. R. P. G. D. O. z 9 grudnia 1922 Nr. 8819/Od. zwią się z dniem 31 grudnia b. r. samoistne P. B. O. w Gorlicach i za-

mienia się je z dniem 1-go stycznia 1923 na Filję P. B. O. w Tarnowie, do której we wszystkich sprawach urzędowych dotyczących powiatów Gorlice, Grybów, Jasło i Nowy Sącz należy się odnosić.

KOSKr. 22/XII 1922 L. 1970/pr.).

Prócz powyższych zarządzeń rozesłano Władzom szkolnym Okr. Szk. Krak. następujące okólniki:

Min. Skarbu 7/XII 1922 L. 3260/D. P. Wydz. Adm. w sprawie ustalenia terminu asygnowania zaliczek do dnia 31/XII 1922 (KOSKr. 18/XII 1922 L. 1925/pr.).

KOSKr. 12/XII L. 8051/II w spr. niższych klas gimnazjów państwowych.

KOSKr. 11/I 1923 L. 2/pr. do Dyr. państw. gimnazjów i seminarjów naucz. w sprawie wykazów przychodów i rozchodów zaliczek.

KOSKr. 16/I 1923 L. 2/I do Rad szk. pow. w sprawie konserwacji budynków kolejowych zajętych przez b. szkoły kolejowe.

KOSKr. 16/I 1923 L. 3/I do Rad szk. pow. w sprawie prowadzenia ewidencji zużywanego opału i paszy dla koni.

KOSKr. 16/I 1923 L. 4/I do Rad szk. pow. w sprawie ulgi przy asygnowaniu kwot na zakup paszy dla koni.

KOSKr. 18/I 1923 L. 7/pr. w spr. kinematograficznych programów naukowych dla młodzieży szkolnej.

KOSKr. 20/I 1923 L. 9/pr. do Dyrekcyj gimnazjów i seminarjów naucz. w spr. zakazu uczęszczania na tańce, widowiska i pokazy świetlne.

35.

Dom wycieczkowy.

Dalszy ciąg składek na „Dom wycieczkowy dla Młodzieży“ w Krakowie za czas od 15 listopada 1922 do 15 stycznia 1923.

Inżynier Iwanicki (Spółka Samochodowa) Mk. 6.100, Państwowe gimnazjum ż. w Łodzi 22.400, Kuratorjum Okr. Szk. Krakowskiego 270, Koło wych. gimnazjum św. Jacka 3.360, Rada Szkolna Powiat. w Białej 39.724, Państw. gimnazjum w Białej 44.720, Rada Szkolna Powiat. w Gorlicach 9.976, Ziemiński Bank Kredytowy Kraków 30.000, XLVI szkoła pow. w Krakowie 1.000, Szkoła Klem. Tańskiej w Krakowie 9.150, Czesław Niziński 5.000, Grono Naucz. w Krzeszowicach 3.772, Młodzież szkolna w Krzeszowicach 9.680, V szkoła pow. w Krakowie 5.000, Dyr. Państw. Gimnazjum w Wieliczce 7.200, Kazimiera Ullmanówna L. 24 1.500, Rada Szkolna Powiat. Nowy Sącz 69.600, Józef Dworzak 1.000, Inspektor szkolny w Krasnym Stawie 15.170, Szkoła XLIV w Krakowie 2.485, Kuratorjum O. S. Kr. 13.850, Paczowski i Smereczyński 1.010, Prof. Julian Popek 400, Inż. Ludwik Mong. 1.000, Rada Szkolna Powiatowa w Wieliczce 19.000, Państw. Gimnazjum w Nowym Targu 14.690, Rada Szkolna Powiat. Pilzno 77.280, Pryw. Gimnazjum w Dąbrowie 15.400, Kuratorjum Okr. Szkol. Poleskiego 148.773. Grono Sem. Naucz. męs. w Krakowie 2.300, Szkoła król. Kingi w Krakowie 2.000, Uczniowie preparandy

w Kamieńsku 4.000, XLVIII szkoła pow. w Krakowie 3.000, Rada Szkolna Powiat. w Tarnowie 26.245, XXI szkoła pow. Kraków 8.000, Szkoła im. św. Scholastyki 5.000, Inspektorat szkolny Opoczno 12.000, Rada Szkolna Powiat. Zamiejska Kraków 26.000, Gimnazjum Państw. w Lesznie 21.340, Szkoła im. św. Barbary 10.000, VIII szkoła w Krakowie 5.000, Kuratorjum Okręgu Szk. Krakowskiego 24.900. Szkoła im. Konopnickiej w Krakowie 3.000, Gimnazjum im. St. Batorego w Warszawie 70.000, Dyr. Jan Paczewski L. 16 60.500, Szkoła im. Jachowicza w Krakowie 7.900, Seminarjum nauczycielskie Zduńska Wola 23.000, S. W. Chrzanówna, Kąty 1.000, XX szkoła pow. w Krakowie 10.000, Szkoła im. Klem. Tańskiej 1.200, XXV szkoła im. św. Kingi w Krakowie 5.345, Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego 25.100, Rada Szkolna Powiatowa w Białej 30.760, Pryw, gimnazjum ż. Nowy Sącz 2.550, Rada Szkolna Powiat. w Tarnowie 4.925. Antoni Trojan 380, Kuratorjum Okr. Szk. Kr. 12.958, Bładowski Marjan 2.000, Grono naucz. w Krzeszowicach 3.460, Państw. Gimnazjum I. w Nowym Sączu 57.964, Seminarjum ż. w Krakowie 3.300, VII Gimnazjum w Krakowie 36.090, Szkoła M. Reja w Krakowie 3.150, Rada Szkolna Powiat. Nowy Targ 13.680, Rada Szkolna Powiatowa Bochnia 117.884, Insp. Franciszek Zbyszycy Bochnia 10.000, Gimnazjum w Bochni 14.700, Dyrek. Seminarjum w Bochni 2.325, Seminarjum naucz. w Białej 17.607, Szkoła pow. w Mogilanach (z przedstawienia) 15.000, Szkoła powsz. św. Anny w Krakowie 7.000, XVI szkoła pow. w Krakowie 3.000, XLVI szkoła im. Tad. Kościuszki 20.000, Kuratorjum O. S. K. 53.100, Kursa wojskowe D. O. K. N. I. 61.000, Seminarjum naucz. w Kętach 1.590, XXXV szkoła im. Sobieskiego 4.000, Dyr. Państw. Gimnazjum w Wadowicach 26.985, Rada Szkolna Powiatowa Tarnów 3.656, Szczepański Franciszek, Bochnia 45.140, Seminarjum naucz. w Sandomierzu 20.000, Rada Szkolna Powiatowa w Tarnowie 11.510, Szkoła wzorowa T. S. L. w Krakowie 46.680, Dyr. Gimnazjum w Dębicy 38.467, Preperanda naucz. Dąbrowa Górnicza 8.830, II Gimnazjum w Sosnowcu 100.000, Seminarjum naucz. męs. w Tarnowie 12.300, Rada Szkolna Powiatowa w Żywcu 35.500, Szkoła XIV w Krakowie 1.300.

Władysław Drzewiecki, inspektor szkolny w Miechowie 1,000.000 mk., szkoła im. Długosza w Krakowie 3.500, XIX szkoła w Krakowie 1.200, Rada Szkolna Pow. w Limanowej 30.030, Kuratorjum O. S. Poleskiego 10.000, Józef Czechowski 2.000, Gimnazjum państw. w Dubnie 28.805, Inspektorat szkolny w Włodzimierzu 12.800, Inspektorat szkolny w Ostrogu 49.280, IX szkoła w Krakowie 20.500, Józefa Singerówna 23.000, Holombek Gust. 8.000, Kuratorjum O. S. K. 3.145, XLII szkoła w Krakowie 2.000, Gimnazjum Władysława IV w Warszawie 20.000, XXX szkoła w Krakowie 2.000, Gimnazjum państw. w Ostrogu 51.195, LV szkoła w Krakowie 4.000, Gimnazjum państw. w Chrzanowie 14.960, Rada Szk. Powiat. w Chrzanowie 22.538, Gimn. filolog. w Łodzi 10.000, Państw. preparanda naucz. w Opocznie

15.230, „Zespół“ Urz. Związek Spoż. 100.000, Inspektorat Szkolny Dubno 71.205, Józef Zajac Kraków 20.000, Gimnazjum w Myślenicach 12.000, Gimnazjum w Równem 1.250, Seminarjum Instytutu Marji 100.000, Szkoła im. św. Scholastyki 7.504, III szkoła w Krakowie 10.000, Gimnazjum żeńskie w Łowiczu 20.000, Państw. gimnazjum we Wrześni 161.030, Kuratorjum O. S. Warszawskiego 25.000, Szkoła powsz. w Pabjanicach 4.200, XXV szkoła w Krakowie 20.895, LIV szkoła w Krakowie 810, Państw. Gimnazjum w Chrzanowie 51.300, Rada Szk. Powiat. w Tarnowie 6.860, Rada Szkolna Powiat. w Mielcu 23.415, Rada Szk. Powiat. w Ropczycach 3.800, Rada Szk. Powiat. w Ropczycach 14.761, Michał Eberhardt 21.000, XLVII szkoła w Krakowie 10.000, XLVI szkoła w Krakowie 3.000, Gimnazjum E. Plater w Warszawie 50.000, XXXIV szkoła w Krakowie 4.000, Szkoła powszechna w Trzebini 2.630, Rada Szk. Powiat. w Oświęcimiu 12.725, Inspektor szkolny w Ostrogu 14.865, Gimnazjum im. Bergera w Poznaniu 28.045, Z seminarjum naucz. im. Preisendanza: Grono 20.000, uczennice 20.000, II kurs seminarjum żeń. Stary Sącz 5.000, Rada Szkol. Powiat. w Tarnowie 5.150, Szkoła im. Ujejskiego w Krakowie 5.000, Państw. gimnazjum w Gorlicach 16.785, Rada Szk. Powiat. w Limanowej 8.480, Szkoła im. Chrzanowskiej w Krakowie 8.328, Rada Szkol. Powiat. Podgórze O. W. 7.030, Gimnazjum im. król. Jadwigi w Krakowie 10.000, Dyrekcja seminarjum w Mławie 26.970, XII szkoła w Krakowie 4.000, Wł. Nowak Kraków 136.600, St. Jurczyński Wieliczka 4.000, Gimnazjum męskie w Hrubieszowie 20.000, Seminarjum naucz. Stary Sącz 9.652, Kuratorjum O. S. K. 195.540, Państw. Seminarjum naucz. w Białej 11.697, Seminarjum naucz. w Krakowie 3.300, Kuratorjum O. S. K. 357, Rada Szk. Powiat. w Żywcu 72.000, Rada Szkol. Powiat. dla Spisza i Orawy 20.000, Kuratorjum O. S. K. 31.200, Gimnazjum Branda w Łodzi 80.645, Gimnazjum im. Kopernika w Żywcu 15.000, Prywatne seminarjum w Tarnowie 100.000, L. Gałuszka lista 10: 2.800, M. Frydrych 10.000, Zosia i Jadzia 150, Gimnazjum w Wejcherowie 11.287, Zarząd szkoły w Nidku 2.000, Rada Szkol. Pow. w Nowym Targu 31.000, LVI szkoła w Krakowie 4.300, Rada Szkol. Powiat. w Chrzanowie 11.000, Kółko uczeń. gimnazjum żeńsk. we Wrocławiu 15.000, Gimnazjum w Dębicy 37.020, Inspektor szkolny w Tomaszowie lubelskim 67.420, XXVII szkoła w Krakowie 1.300, Pryw. Gimnazjum w Dąbrowie 21.400, Szkoła powsz. w Trzebini 1.210, G. Kolman Trzebinia 1.095, Rada Szkol. Powiat. w Wieliczce 5.160, Rada Szkol. Powiat. w Żywcu 28.000, R. Lubaczewski — Rada Szk. Powiat. zamiejska w Krakowie 56.200, Szkoła rzeźniczo-masarska kl. III 600, Andrzej Stopka — Kęty 5.000, Szkoła powsz. w Luszczewku (ziemia Warszawska) 8.560, XLVIII szkoła w Krakowie 12.550, Gimnazjum im. T. Rejtana w Warszawie 25.000, Rada Szk. Powiat. w Jasle 20.000, XXIV szkoła w Krakowie 3.000, VIII Gimnazjum w Krakowie 2.220, Rada Szkolna Pow.

w Limanowej 14.120, Gimnazjum król. Jadwigi w Krakowie 10.000, XXXVI szkoła w Krakowie 4.500.

Razem: od 12. IV 1922—15. I. 1923 = 12,116.142 Mk.

36.

Od Redakcji Dz. Urz. K. O. S. Kr.

O ile w której z Rad Szk. P., lub której Dyrekcji szkoły znajdują się zbędne egzemplarze numeru 7 Dzien. Urzęd. (ewentualnie także inne numery) — Redakcja Dz. Urz. prosi o ich zwrot celem skompletowania zapasowych roczników.

Spis rzeczy i skorowidz rozporządzeń ukażą się w najbliższych dniach. Równocześnie przypomina się konieczność wyrównania prenumeraty za rok ubiegły i bieżący.

37.

OGŁOSZENIA.

Nakładem Książnicy Polskiej Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych został wydany tom I.

„Ustaw i najważniejszych rozporządzeń, dotyczących organizacji oświaty i szkolnictwa w Polsce“.

Tom I. opracowany przez pp. Dr. Emanuela Łozińskiego i Zygmunta Stankiewicza zawiera ustawy i rozporządzenia, ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa oraz w Monitorze Polskim w latach 1917—1920.

Egzemplarze do nabycia w Książnicy Polskiej T. N. S. W. (Warszawa, Nowy Świat 59). Cena 15.000 mkp.

Warszawa, dnia 23 listopada 1922 r. (L. 12383/IV).

„PRACA SZKOLNA“

Dodatek miesięczny do „Głosu Nauczycielskiego“, poświęcony sprawom pedagogiczno-dydaktycznym w związku z praktyką szkolną wychodzi ostatniego każdego miesiąca oprócz lipca i sierpnia.

Członkowie Związku Polsk. Naucz. Szkół Powsz. otrzymują „Pracę Szkolną“ i „Głos Nauczycielski“ bezpłatnie.

Prenumerata „Pracy Szkolnej“ dla nieczłonków Związku wynosi za I. kwartał 1923 mk. 900.

Adres Redakcji: Warszawa, Marszałkowska 123.

Adres Ekspedycji: Kraków, Rynek Główny 29.

Roczniki „Pracy Szkolnej“ z roku 1922

są do nabycia w Ekspedycji po cenie 1200 mk. z przesyłką pocztową.